Anul al 54-lea — 14 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei — 14 Pagini — Nr. 199 Joi 22 Iulie 1937
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

LEUL METALIC

Deslegarea leilor interni și externi de blocările și restricțiunile impuse circulației lor și, în primul rând, dreptului titularilor de a dispune liber de ei, a suferit un corectiv din partea Băncii Naționale, în ce privește scoaterea leilor din țară. Printr'un comunicat apărut în ziarele de eri, institutul nostru de emisiune interzice călătorilor, la ieșirea din țară, să scoată lei în bilete B. N. R., permițând în schimb ieșirea cu lei în monetă metalică, până la 2.000 lei de persoană.

Măsura aceasta, chiar dacă ar avea rostul să decongestioneze piața internă de prezența cantitativă prea apăsătoare, în raport cu necesitățile curente a monetei metalice, prezintă, totuși, din alte puncte de vedere, atâtea neajunsuri, încât menținerea ei ar fi o mare greșală.

Mai întâi, autorii măsurii comit o greșală de tact, supunând la tratamente deosebite moneta țării, după cum ea este emisă de Banca Națională sub formă de bancnote sau bătută de Stat — monete metalice. Dela început, dar, atât deținătorul din țară, cât și străinătatea sunt puși în gardă în fața distincțiunii pe care o face B. N. R., între cele două semne monetare ale leului, distincție vădit pejorativă în ce privește poziția leului metalic.

Or, dacă nici pe piața internă leul metalic nu se bucură azi de vreo stimă deosebită din cauza lipsei lui de valoare intrinsecă și din cauza falsificărilor la care este supus pe o scară nemaipomenit de întinsă, cum o să aibă parte el de o cât de minimă considerație pe piețele străine, atât de exigente față de astfel de monete?

Dar situația leului metalic va fi și mai ingrată pe piețele externe, de îndată ce însăși distincția decretată de Banca Națională are aerul de a preveni aceste piețe.

Și ne miră cu atât mai mult dispoziția Băncii Naționale, cu cât ea nu numai că apare dela început vexatorie pentru creditul monetei și pentru prestigiul Statului, care emite și garantează această monetă, dar constitue și o imixtiune în domeniul unei prerogative aparținând Statului, singurul îndreptățit să bată moneta metalică, s'o pue în circulație, să-i fixeze regimul, să dispue de soarta ei.

De aci și situația oarecum delicată în care s'a pus institutul nostru de emisiune, atunci când, crezând că-și pune la adăpost moneta hârtie — privilegiul ei — a înțeles să se scuture de balastul monetei metalice — privilegiul Statului.

De altfel, acelaș vitreg tratament aplică B. N. R., monetei metalice chiar și în operațiunile interne, refuzând constant primirea vărsămintelor mai importante, chiar atunci când ele se fac de către Casa de economii și cecuri poștale sau Casa de depuneri, obligate prin lege să verse Băncii Naționale anumite cote fixe din disponibilul ce posedă în numerar.

Nu mai pomenim de dificultățile în care sunt puse întreprinderile particulare, care umblă cu vărsămintele dela C. E. C. la Banca Națională și dela aceasta, la administrațiile financiare, pentru a se vedea în cele din urmă încărcate cu stocuri imense de monetă metalică — imobilizate — ba mai suportând și riscurile, în proporție din zi în zi mai sporită, ale monetelor contrafăcute.

Este, desigur, un cerc vicios destul de plictisitor și de păgubitor pentru toată lumea.

Și nu e greu de constatat, că menținerea lui numai recomandabilă nu poate fi pentru creditul monetei și al Statului.

Dar nici soluția Băncii Naționale de a turna pe capul străinătății ceea ce ea însăși refuză, nu poate fi un remediu. Problema es' prea importantă și prea serioasă, ca să fie soluționată cu vârful bastonului.

Ne mirăm numai de ce se întârzie cu aducerea adevăratei soluționări, care nu poate fi decât aceea a absorbirii, chiar și treptate, a balastului metalic, care încurcă toate treburile.

Alți inalți demnitari arestați în Rusia

Moscova, 19 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Din știrile culese din diferite surse reiese că Grigori Naumovici Kaminski, comisarul poporului la sănătatea publică, a fost arestat.

Până acum, nu există totuș o confirmare a acestei știri.

Deasemeni ar mai fi fost arestați Salva Zurabovici Eliava, comisar al poporului adjunct la industria ușoară, Nicolaj Kirilovici Antipov, președintele comisiunii de control sovietice de pe lângă consiliul comisarilor poporului și membru în consiliul muncii și apărării, precum și Daniel Egorovici Sulinov, președintele consiliului comisarilor poporului din republica federativă a Rusiei.

S'a remarcat în cercurile din Moscova faptul că la sosirea sa în gara de frontieră Negoresoje, d. Sukru Kaya, ministrul de interne al Turciei, a fost salutat de d. Umblyba, delegat al comisariatului afacerilor străine al Uniunei Sovietice, pe lângă consiliul comisarilor poporului din Rusia Albă, post care până acum era deținut de Kalina, a cărui înlocuire a trecut neobservată.

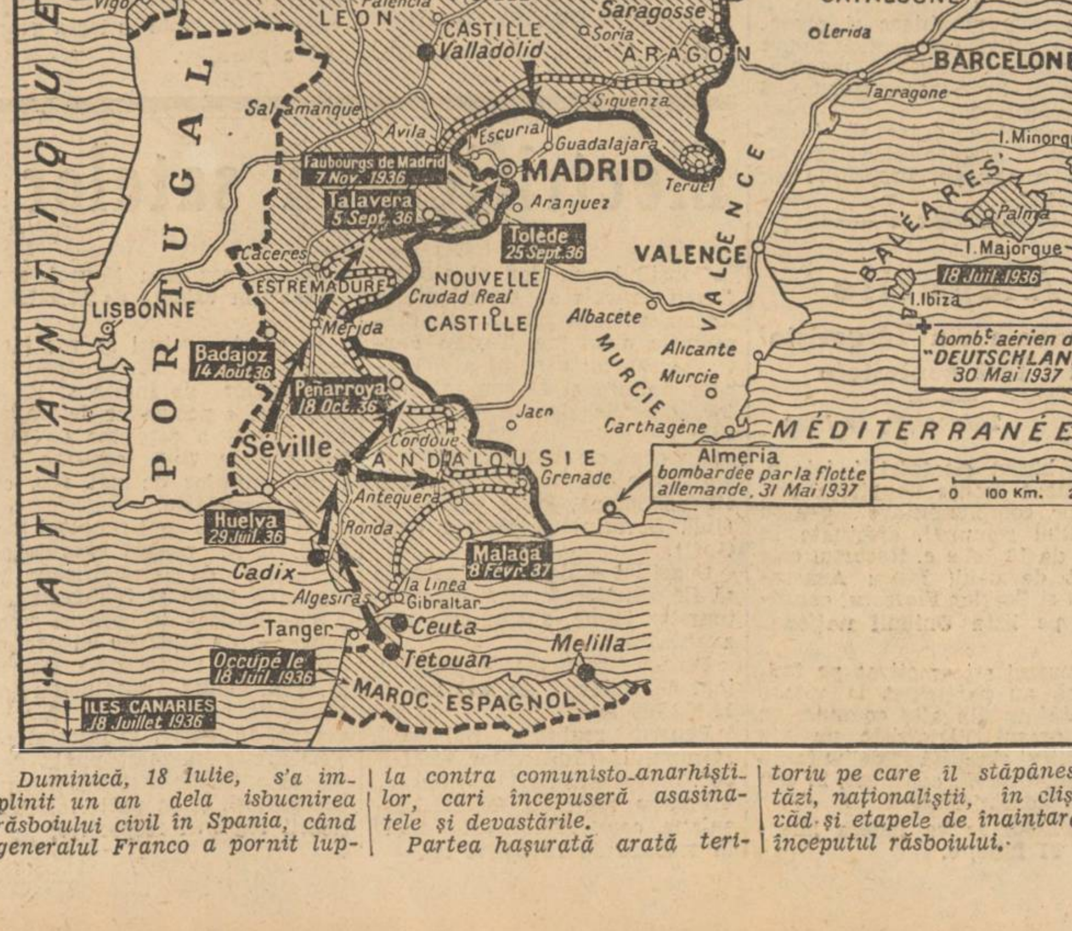

Duminică, 18 Iulie, s'a împlinit un an dela isbucnirea răsboiului civil în Spania, când generalul Franco a pornit lupta contra comunisto-anarhiștilor, cari începuseră asasinatele și devastările.

Partea hașurată arată teritoriu pe care îl stăpânesc, astăzi, naționaliștii, în clișeu se văd și etapele de înaintare dela începutul răsboiului.

Lupte extrem de violente pe frontul Madridului

Naționaliștii înaintează în câmpia dela nordul orașului

ORAȘUL MOTRIL (Provincia Grenada)
O bombă aruncată de avioanele roșii a nimerit într'o sală din spitalul de Santa Ana, distrugând-o și omorând pe mai mulți bolnavi.

Naval Carnero, 19 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Atât naționaliștii cât și republicanii au deslănțuit o puternică ofensivă în sectorul Villavicioasa.

Până acum nu s'a obținut de nici una din părți vreun rezultat de seamă.

*

Naval Carnero, 19 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Eri s'a desfășurat mai mult decât o mare ofensivă. De fapt a fost o ciocnire epică între două armate puternice, ciocnire care a luat proporții de o rară violență.

La ora 11, se puteau vedea de pe o înălțime din apropiere de frontul de luptă coloane naționaliste trecând de Brunete în două coloane și continuându-și înaintarea în câmpia dela nordul orașului, fără să ocupe satele lăsate în urmă, urmând ca operațiile de curățire să se facă ulterior.

Orașul Brunete era pe jumătate în flăcări. Coloane imense de fum se zăreau și deasupra localității Quijorna.

Cum se desfășoară luptele

Madrid, 19 (Rador). — Agenția „Havas" anunță:

La nord-est de Madrid, într'un triunghi format de șoselele spre La Coruna și Avila, pe pozițiile care apără localitățile Brunete, Quijorna și Villanueva dela Pardillo, cucerite nu de mult de guvernamentali, se dă în momentul de față una dintre luptele cele mai serioase și mai violente din câte s'au dat dela începutul războiului civil.

Pozițiile dela Quijorna și Brunete, localități care par să fi fost cucerite de naționaliști, sunt de o importanță extraordinară pentru aceștia, deoarece comandă șoseaua dintre Avila și Madrid.

Dela începutul recentei ofensive guvernamentale, șoseaua spre Estramadurra a fost tăiată între kilometrii șase și șapte, iar șoseaua spre La Coruna a fost întreruptă în mai multe locuri, mai ales între Las Cazas și El Plantation.

Soarta pozițiilor naționaliste din apropierea Madridului este legată de sfârșitul acestei bătălii. Pentru guvernamentali, o victorie ar însemna descleștarea cercului de fier care înconjoară capitala și care pare să fie obiectivul ofensivei.

De ambele părți, au sosit în ultimele zile importante întăriri în oameni și material de război. Guvernamentalii și-au fortificat cu repeziciune satele cucerite în zilele din urmă. La rândul lor, naționaliștii au adus depe frontul Biscaya importante contingente de trupe și o cantitate considerabilă de material de război. Printre întăriri sunt mai multe unități de „regulares", precum și batalioane germane și italiene.

Tot timpul zilei de eri, sectorul Brunete-Quijorna-Villanueva del Pardillo a stat sub o adevărată avalanșă de proectile. Lupta a reînceput cu o violență sporită în zorii zilei de azi. Artileria naționalistă a bombardat intens timp de mai bine de șase ore trupele guvernamentale, pentru a împiedica aprovizionarea lor. Artileria guvernamentală a ripostat cu aceeași tărie.

Naționaliștii au dat în cursul zilei de azi șapte puternice atacuri. Situația pare să fi rămas neschimbată.

Paralel cu luptele terestre, s'au dat și lupte aeriene între avioanele guvernamentale și cele naționaliste.

Generalul Franco anunță reintronarea monarhiei în Spania

Salamanca, 19 Rador). — Agenția „D. N. B." transmite:

Intr'un interview acordat ziarului naționalist „A. B. C.", generalul Franco a anunțat apropiata alcătuire a primului guvern național.

Ocupându-se de dorința exprimată în mai multe rânduri de infantele Don Juan, al treilea fiu al Regelui Alfons, de a servi în armata naționalistă, generalul Franco a adăugat: „Nu vreau să pun în joc o viață care ar putea să ne fie prețioasă. O parte din Spania se mai află încă sub influența nefastă a Internaționalei III, dar când toate se vor liniști în Spania, țara va chema un Rege. Acest Rege nu va trebui să apară ca un cuceritor, ci ca un pacificator".

Semnarea acordului comercial dintre Germania și Spania naționalistă

Berlin, 19 (Rador). — *Agenția „D. N. B." anunță semnarea unui acord comercial între Germania și Spania naționalistă pentru „extinderea schimburilor între cele două țări".*

Negocierile au durat mai multe săptămâni. Rezultatul este considerat satisfăcător pentru ambele țări.

Singurele amănunte ce se dau este că acest acord este mult mai cuprinzător decât cel din 7 Mai 1936. Cele două țări își acordă fără limită clauza națiunii celei mai favorizate cu începere dela 1 August 1937.

*

Berlin, 19 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" află din sursă sigură că printre acordurile cuprinse în noul tratat comercial dintre guvernul Reichului și guvernul din Salamanca se află și o convenție pentru furnizarea de minereu de fer din regiunea Bilbao pentru nevoile Reichului.*

In cursul negocierilor cari au dus la încheierea noului tratat comercial, delegații germani au arătat că guvernul din Valencia, atât timp cât a fost stăpân pe regiunea aceasta minieră, a împiedicat executarea contractelor încheiate între minele din Bilbao și industriașii germani. In consecință noul acord prevede cote suplimentare pentru Germania.

NOUL AMBASADOR NAȚIONALIST A SOSIT LA BERLIN

Berlin, 19 (Rador). — Marchizul de Magaz, noul ambasador al guvernului naționalist spaniol, a sosit eri seară la Berlin.

Azi, se întrunește comitetul de neintervenție

Londra, 19 (Radio-Central). — *Mâine dimineață, comitetul de neintervențiune se va întruni spre a discuta propunerile britanice.*

Se afirmă că Rusia, Germania, Italia și Franța vor cere unele modificări ale propunerilor engleze.

In ultimele zile unii membri ai comitetului de neintervenție și-au manifestat dorința ca și statele din America de Sud să fie primite în acest comitet. Acest fapt ar însemna o întărire a statelor cari simpatizează cu generalul Franco.

Trei copii electrocutați, pe când priveau un film

Istanbul, 19 (Telor). — *Proprietarul unui cinematograf din Mersina, port la Marea Neagră, a căutat să se lipsească de spectatorii săi nepoftiți cari stăteau de obicei pe gardul grădinei de cinema, privind astfel gratuit filmele. In acest scop, el a pus pe gardul din jurul grădinei o sârmă încărcată cu curent electric de înaltă tensiune. Trei copii, cari s'au urcat pe gard, au fost uciși pe loc. Proprietarul cinematografului a fost arestat.*

xox xox

Biciclist omorât de automobil

Târgoviște, 19 Iulie

Un accident mortal de automobil s'a întâmplat, astăzi după amiază, în com. Răzvadul de Sus.

Pe când săteanul Lazăr B. Vasalache, din Gura Ocniței, trecea pe șosea cu bicicleta, a fost călcat de un automobil al societății „Unirea", din Gura Ocniței, care era condus de șoferul Dumitru Dragomir.

Biciclistul a murit imediat. Șoferul a fost înaintat parchetului.

xox xox

Sinuciderea unui ziarist francez pe bordul unui transatlantic

Londra, 19 (Rador). — *Ziaristul francez Henri Roulller, ce se îmbarcase pe vasul „Edingurgh Castle", s'a sinucis în cabina sa la sosirea vaporului în portul Southampton.*

Un pariu cu sfârșit tragic

Budapesta, 19 (Radio-Central). — Din Mikloz se anunță:

Un pariu nebun a avut un sfârșit tragic. In timpul unei serbări organizate de o asociație de tragere la semn, un membru al acestei organizații anume Debrzine a declarat că pariază cu oricine că poate nimeri cocarda dela chipiu dela o depărtare de 30 m. Alt membru, Szöbösy a acceptat pariul și s'a postat la o depărtare de 30 metri. Debrzine a pus arma la ochi, a tras și a nimerit cocarda, dar în acelaș timp, a rănit grav la cap pe Szöbösy. Victima a fost transportată la spital, iar buclucașul țintaș dus la poliție.

xox

ACCIDENTE DE AUTOMOBIL LA BRAȘOV

Brașov, 19 Iulie

Automobilul 867 Ploești, condus de proprietarul său d. Colceag, venind pe str. I. G. Duca, dela Feldioara, a surprins pe femea Frosina Gabor, fracturându-i mâna dreaptă și picioarele.

*

Pe aceeași stradă, mașina 10.965 București a d-lui Filip, care venea dela Sovata, a surprins pe femeia Maria Iacob, care a fost grav rănită.

Amândouă victimele au fost transportate la spitalul „Mârzescu", unde se află în stare gravă.

xox xox

NU VOR MAI FI INSTRĂINATE ISLAZURILE COMUNALE

Direcțiunea pășunilor din ministerul de interne studiază problema unui decret-lege, prin care urmează să se oprească cu desăvârșire orice înstrăinare, cedare, etc., din islazurile comunale și comune.

Prin această reglementare se urmărește să se vegheze la stricta conservare a pășunelor, cari au fost creiate pentru un scop bine determinat.

Munca de folos obștesc

de EMANOIL HAGI MOSCO

Unele hotărîri de guvernământ sunt fericite. Așa este cu legea muncii de folos obștesc. Isvorită printr'un reflex al inițiativei particulare care, deși folositoare avea totuși un oarecare substrat politic și începuse să fie tulburătoare, legea este sănătoasă în toate privințele.

Inainte de ori care alt rezultat — moral și practic — tineretul român, nădejde a neamului, va cunoaște școala disciplinei sănătoase și va vedea roadele unei ascultări legitime în scop folositor. Acea muncă oarecum silită, la care este părtaș, cot la cot, tineretul de toate treptele, departe de a fi o servitute, va face legătura de toate clipele între cei rămași poate prea în urma vremii și cei, într'o măsură, trecuți prea dincolo de vreme. Din ciocnirea între cele două mentalități, cea veche și cea nouă, va esi o mai bună înțelegere potolitoare de patimi.

Cei mai mulți dintre ei sunt născuți, unii chiar crescuți, în acel mediu sătesc din care fuga spre munca dătătoare de simțiri mai vii și venit bănos i-a gonit. Cu haina nouă a progresului se întorc acolo de unde au plecat pentru a da învățăminte acelora cari i-au născut. Muncind vor pricepe că și alții au desfășurat o altă muncă, rodnică și ea și vor cugeta că fiecare, la rându-i, a adaos, — după cerința vremii — ceva la clădirea socială și că în urma lor alții îi vor lua locul. De aci se naște cinstirea trecutului, a înaintașilor, pentru ca și dânșii să se bucure mai târziu, de aceeaș cinstire a muncii lor.

Deabia a trecut săptămâna de când s'au resfirat, în 53 de locuri de pe tot întinsul pământului românesc, cam vre-o 10.000 de tineri studenți și elevi premilitari în vederea muncii obștești. Ei vor îmbrățișa toate ramurile de muncă folositoare ca: păduri, șosele, agricultură, arheologie, ș. a., lucrând sub îndrumare științifică pe aceste tărâmuri atât de bogate în învățăminte.

Vor învăța să cunoască mai bine țara, mănoasa și frumoasa Românie. Vor cruța cheltuelile cerute de unele lucrări cari ar copleși bugete prea mici. Datorită lor se vor începe sau sfârși lucrări care tocmai din pricina acelei lipse sunt lăsate în părăsire. Câte bogății câte comori nu s'au irosit, fie din sărăcia de mijloace, fie — mai cu seamă — din nepriceperea celor chemați să le scoată la lumină. Cetatea Istriei, Cetatea Albă a lui Ștefan după ce fusese genoveză, și câte alte așezări străvechi, răscolite acum de tineretul silit să lucreze, nu-și vor spune, datorită lui, taine nepătrunse încă?

Tineretul de la oraș este scos din ispititoarea atmos-

(Continuare în pag. 2-a)

CURIERUL PARISULUI

„TOTUL NU-I CU PUTINȚĂ"

de POMPILIU PĂLTĂNEA

Paris, Iulie

Perspectiva închiderii hotelurilor, restaurantelor și cafenelelor — cu care au amenințat conducătorii unor sindicate muncitorești, dacă nu se aplică imediat și în această branșă a comerțului noua lege a celor 40 de ore de lucru, repartizate numai în 5 zile pe săptămână — i-a împiedecat să vină la Paris, sau chiar i-a îndepărtat din capitală, pe mulți streini, cari se vor fi lăsat impresionați și de știrile că greve și conflicte isbucnesc în diferite alte domenii ale activității franceze, ori că Expoziția, ce nu-i încă pe deplin terminată, ar fi redevenit teatrul manifestațiilor anarhice și revoluționare.

E adevărat că extremiștii — sindicaliști și comuniști — au căutat să facă din Expoziție un „câmp de experiențe", spre a-și „antrena trupele", spre a obține avantagii, ba chiar privilegii, ori, în general, spre a pregăti, prin „presiuni" exercitate asupra autorităților și publicului, stabilirea „dictaturii proletariatului". Tot așa de adevărat e, însă, că tentativele extremiștilor n'au reușit, bunăoară, a dota sindicatele revoluționare cu monopolul mânei de lucru. n'au reușit nici să determine guvernul, cu toate că era un guvern al „frontului popular", să intervină în lupta civilă din Spania, precum n'au reușit să suprime sau măcar să influențeze funcționarea controlului corpurilor legiuitoare, în speță al Senatului, care a pus capăt guvernării marxiste. Dimpotrivă, a sfârșit prin a-i nemulțumi chiar pe partizanii cartelului tripartit, cu d-l Campinchi, fostul președinte al grupului parlamentarilor radicali și actualmente membru al cabinetului Chautemps, care nu s'a sfiit să numească, dela tribuna Camerei, o „Umilință națională" întârzierea terminării Expoziției.

Deși „sabotată" Expoziția e totuși azi în mare parte gata, înfățișându-se ca o operă minunată, ce atestă vitalitatea și genialitatea poporului francez. Mulțimea care o vizitează zilnic se compune din elemente ce aparțin tuturor păturilor sociale, „clasele laborioase", care trimit tocmai cel mai important contingent de vizitatori indigeni, indică — prin graba și plăcerea de a admira această operă, ieșită din colaborarea muncitorilor manuali cu muncitorii intelectuali, savanți și artiști — părerea de rău că pregătirea și desăvârșirea Expoziției au suferit de pe urma conflictelor și incidentelor provocate de extremiști.

Extremiștii încearcă acum — faptu-i neîndoios — să creieze sau să întrețină agitații pe alte terenuri, și anume: printre lucrătorii agricoli ori metalurgici, printre poștași și funcționari, printre amploiații de bănci și biurouri, ca și printre aceia de hoteluri, restaurante și cafenele. De cât — fapt deopotrivă de neîndoios — aceștia — chiar dacă formulează, în mod mai mult sau mai puțin „demonstrativ", revendicări, în fond dealtminteri legitime — nu se supun în general ordinelor sindicaliste de grevă.

Greva bucătarilor, chelnerilor și servitorilor e parțială, atingând doar câteva mari stabili-

(Continuare în pag. 2-a)

In timpul unei revărsări de ape, după o ploaie mare la Londra, a fost stricat și pavajul de lemn de pe străzi.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU